

(από κεφάλαιο 1)

Ο Φιλάρετος, ο γιος του Βοτάνειου, δεν έμοιαζε σε τίποτα τον πατέρα του. Είχε πυρρόξανθα μαλλιά και ψήλωνε συνεχώς. Εκτός από τη φροντίδα του κοπαδιού, βοηθούσε και στα κτήματα της μονής, κι η χειρωνακτική εργασία τον είχε ωφελήσει. Στην αρχή της εφηβείας ακόμη, είχε τη σωματοδομή ενός μέτριου ενήλικα. Αλλά και το μυαλό του ήταν κοφτερό σαν ξυράφι. Καταβρόχθιζε κάθε κείμενο που του δάνειζαν οι μοναχοί. Παρά το νεαρό της ηλικίας του, ήταν ολοφάνερη η ικανότητά του να ερμηνεύει δύσκολες θεολογικές έννοιες.

Δυστυχώς, η εκπαίδευσή του ήταν σποραδική, γιατί σπάνια επισκεπτόταν το μοναστήρι –συνήθως για να παραδώσει κάποιο σφάγιο– κι ακόμη σπανιότερα είχε την ευκαιρία να διανυκτερεύσει εκεί. Ο Βοτάνειος δεν ήταν πια νέος και το άχρηστο πόδι του τον ταλαιπωρούσε. Χρειαζόταν συνέχεια βοήθεια.

Υπήρχε, όμως, κάποιος που τον ευχαριστούσε αυτή η κατάσταση. Πάντα στένευε τα μάτια του όταν, κρυφοκοιτώντας από κάποιο παράθυρο, έβλεπε τον Φιλάρετο να περνάει την πύλη της μονής. Και χαλάρωνε ανακουφισμένος όταν έβλεπε το αγόρι να φεύγει. Σημείωνε τις κινήσεις του και περίμενε, βέβαιος ότι κάποια μέρα θα συνέβαινε... κάτι. Ο Ομβρικλής δεν είχε αλλάξει γνώμη για το παιδί, κι ας είχαν περάσει χρόνια από τη βραδιά που ο ετοιμοθάνατος αδελφός του το είχε φέρει στη μονή.

***

Μια μέρα, ο Βοτάνειος μπήκε βιαστικά στο κατάλυμά του και ξύπνησε τον γιο του πολύ πριν από την αυγή. Ο μικρός δεν παραξενεύτηκε. Ο πατέρας του τον δίδασκε τους τρόπους της φύσης, τις συνήθειες των ζώων, τις αλλαγές του καιρού και τις ιδιότητες των φυτών. Μερικά φαινόμενα ήταν συνηθισμένα, όπως τα φίδια που άλλαζαν δέρμα, και τα συναντούσαν, τυχαία, συχνά. Άλλα ήταν μοναδικά, όπως η αποδημία των πουλιών, και συνέβαιναν μόλις μια φορά κάθε έτος. Είτε τα παρακολουθούσαν έγκαιρα είτε τα έχαναν κι έπρεπε να περιμένουν μήνες και μήνες για την επόμενη ευκαιρία.

Πιστευοντας ότι κάτι τέτοιο πήγαιναν να προλάβουν, το αγόρι σηκώθηκε με όρεξη. Ήταν βαρύ ακόμη από τον ύπνο, αλλά αγαπούσε τα μαθήματα του ποιμένα. Τον ακολούθησε ως την κορυφή ενός κοντινού λόφου και υπάκουσε στην εντολή να καθίσει και να περιμένει υπομονετικά. Μέχρι το χάραμα, τίποτα δεν είχε συμβεί και τα μάτια του μικρού άρχισαν να κλείνουν. Με την εμφάνιση των πρώτων αχτίδων του ήλιου, ο πατέρας του τον σκούνησε στα πλευρά.

«Γώρα» του είπε με βραχνή φωνή.

Καθώς ο Φιλάρετος σήκωνε το κεφάλι του, ένιωσε κάτι παράξενο, που δεν ήξερε πώς να το περιγράψει. Ένα είδος συγγένειας, ομοιότητας με κάποιον που βρισκόταν δίπλα του. Κοιτάζοντας χαμηλά, πρόσεξε μια συστάδα φυτών που όρθωναν αργά τα λευκά άνθη τους προς τον ουρανό καθώς η ζέστη του πρωινού στέγνωνε τη νυχτερινή υγρασία από τα πέταλά τους και τα έκανε ελαφρύτερα. Ο έφηβος τανύστηκε και του φάνηκε πως και τα λουλούδια έκαναν το ίδιο με τα φύλλα τους.

Μια νέα παρουσία προσέγγισε τις αισθήσεις του Φιλάρετου. Πιο χαμηλά στον λόφο, κρυμμένο στο χορτάρι, περνούσε ένα φίδι. Δεν μπορούσε να το δει ή να το ακούσει, αλλά το ένιωσε. Έσμιξε τα φρύδια του και του φάνηκε πως έβλεπε μέσα από τις στενές κόρες των φιδίσιαν ματιών. Η χλόη γύρω του ήταν σαν θολό πράσινο δάσος. Η γλώσσα του, βγαίνοντας ξανά και ξανά από το στόμα του για να γευτεί τον αέρα, ήταν πιο αξιόπιστη από την αδύναμη όρασή του. Προχωρούσε σπειροειδώς και νόμιζε πως έκανε κύκλους, αλλά το ένστικτό του κι η αίσθηση του χώρου που είχε τον οδηγούσαν αλάνθαστα. Αντίκρισε ένα μικρό τρωκτικό που του είχε στραμμένη

την πλάτη. Ανεβασμένο σε μια πέτρα, το τριχωτό ζώακι μασουλούσε έναν σπόρο. Πριν τον αντιληφθεί, ο Φιλάρετος τινάχτηκε μπροστά και το άρπαξε με τα σαγόνια του. Η στιγμή που χτυπούσε σαν θύτης ήταν πιο ευχάριστη –ηδονική– απ’ ό,τι άλλο είχε νιώσει ως τότε.

Ζαλισμένος ακόμη από την πρωτόγνωρη εμπειρία, άφησε τον ταπεινό κόσμο της χλόης και η συνείδησή του περιπλανήθηκε. Κατά κάποιον τρόπο, διατηρούσε τη γνώση ότι όλα αυτά συνέβαιναν μέσα του, ότι στην πραγματικότητα καθόταν ακόμη στην κορυφή του λόφου, δίπλα στον πατέρα του. Οι αισθήσεις του άγγιζαν κάτι άλλο. Το νέο πλάσμα βρισκόταν κάπως μακριά, μέσα στο δάσος που φαινόταν στον ορίζοντα. Ένα ον που περπατούσε σταθερά, σίγουρο για τις κινήσεις του και ταυτόχρονα ελαφρύ σαν τον άνεμο. Διέθετε πυκνούς μυς, ισχυρούς, αλλά δεν ήταν φτιαγμένο για να ασκεί βία. Σε κάθε βήμα που έκανε μαζί του, ο Φιλάρετος ένιωθε να αψηφά τη βαρύτητα, έτοιμος να τρέξει σαν σαΐτα ανάμεσα στους κορμούς. Σκύβοντας να πει νερό, είδε την αντανάκλαση ενός αρσενικού ζαρκαδιού.

Χωρίς να αποξενωθεί απ’ αυτό το ζώο, το αγόρι ταυτίστηκε με μια ακόμα μορφή, μπερδεμένος από την αίσθηση του να βρίσκεται σε πολλά μέρη την ίδια στιγμή. Ζαρωμένος μέσα στους χαμηλούς θάμνους με το τρίτο του σώμα, οσφράνθηκε τον αέρα, ανασήκωσε τη μουσούδα του και εντόπισε την κατεύθυνση που έπρεπε να πάρει για να καλύψει τη μυρωδιά του. Οι τρίχες στον σβέρκο του ορθώθηκαν από την προσμονή. Με αθόρυβα, γατίσια βήματα, προσέγγισε κυκλικά τη λιμνούλα που σχηματιζόταν κοντά στην πηγή. Δεν ήταν και πολύ μεγαλύτερος από το ζαρκάδι που συνέχιζε να πίνει αμέριμνο –που έπινε κι αυτός μαζί του–, αλλά οι μύες του ήταν τοποθετημένοι με διαφορετικό τρόπο, σχημάτιζαν δίκτυα άλλου είδους, τον έκαναν ζωντανό όπλο.

Φτάνοντας όσο κοντά τολμούσε στο γεύμα που σκόπευε να σύρει ως τη φωλιά του για να θρέψει τη σύντροφο και τα μικρά του, έμεινε εντελώς ακίνητος. Σταμάτησε ακόμη και να αναπνέει. Σ’ αυτή τη στιγμή πριν από τη δράση, ο Φιλάρετος ένιωθε τρόμο γι’ αυτό που επρόκειτο να συμβεί στο ζαρκάδι – στον ίδιο. Και μετά, τα αιλουροειδή πίσω πόδια του τον βοήθησαν να κάνει ένα μακρύ άλμα. Μικρά κλαδιά έσπασαν γύρω του, θρυμματίζοντας την ηρεμία του δάσους. Πουλιά πέταξαν φοβισμένα. Η αδρεναλίνη γέμισε το κορμί του και τον μέθυσε.

Σαν ζαρκάδι, τινάχτηκε τρομαγμένος και γούρλωσε τα μάτια του. Η καρδιά του διπλασίασε τους σφυγμούς της. Έμοιαζε έτοιμη να σπάσει. Ένιωθε τους παλμούς στα αυτιά του. Στράφηκε να φύγει.

Σαν αγριόγατα, είδε το θήραμά του να το βάζει στα πόδια, μόλις και μπόρεσε να το γρατσουνίσει στα πλευρά. Η μυρωδιά του αίματος τον τρέλανε. Τα σαγόνια του ανοιγόκλεισαν σπασμωδικά.

Είχε μοιραστεί τον πανικό του ζαρκαδιού τη στιγμή που εκείνο είχε αντιληφθεί το σαρκοφάγο κοντά του. Είχε νιώσει σαν να πνιγόταν σε βούρκο, σαν η λάσπη να του έκλεινε τα πνευμόνια και να τον εμποδίζει να ανακουφιστεί ιδρώνοντας έστω και λίγο. Μετά τον τραυματισμό του, ακόμη κι αυτή η αίσθηση χάθηκε. Το ένστικτό του τον ανάγκαζε να δει εικόνες πυρκαγιάς, εξαφάνισης των γονιών του, αστραπών, εικόνες τρόμου που θα τον έκαναν να αντιδράσει χωρίς καθυστέρηση και σκέψη, και να τρέξει. Πάλεψε να πάρει ανάσα και να χρησιμοποιήσει την ταχύτητα, το μεγάλο δώρο με το οποίο ήταν προικισμένος.

Το φυτοφάγο ζώο δεν κατάφερε να κάνει ούτε δέκα βήματα πριν η αγριόγατα προσγειωθεί στην πλάτη του και το παρασύρει στο έδαφος με το βάρος της. Ένα άλλο τμήμα του νου του Φιλάρετου ήταν μαζί της, χαιρόταν το κυνήγι που τέλειωνε επιτυχημένα. Άκουσε το ζαρκάδι να βελάζει απελπισμένα και μετά το άρπαξε με τα δυνατά σαγόνια του θηρευτή, τινάχτηκε απότομα και του τσάκισε τον αυχένα. Ο

φονιάς τέντωσε τον λαιμό του και κοίταξε αριστερά δεξιά. Δεν υπήρχε κανείς άλλος να διεκδικήσει τη φρεσκοσφαγμένη σάρκα, ήταν όλη δική του.

Ταυτισμένος με το ζαρκάδι, ο Φιλάρετος είχε τρομάξει περισσότερο κι απ' ό,τι στον χειρότερο εφιάλητη που είχε δει ποτέ. Μα, όταν το άρπαξε σαν θήραμα, η ευχαρίστησή του επισκίασε κι εκείνη που τον είχε συνταράξει πριν λίγο, ως φίδι. Αν η καρδιά του δεν ήταν τόσο νέα και δυνατή, η δίδυμη συγκλονιστική εμπειρία θα την είχε συντρίψει. Ακόμη κι όταν έχασε την επαφή με τα δυο ζώα, όταν επέστρεψε στο να είναι μόνο ένα αγόρι πάνω σ' έναν λόφο, σπαρταρούσε για αρκετή ώρα στο χώμα, πνιγμένος στον ιδρώτα.

Όταν συνήλθε, είδε τον πατέρα του πεσμένο λίγο πιο πέρα, σε άθλια κατάσταση. Ο Βοτάνειος άσθμαινε και είχε τα χέρια του στο στέρνο του. Ρίγη διαπερνούσαν το κορμί του. Έμοιαζε εντελώς εξαντλημένος. Ο Φιλάρετος έτρεξε στο πλευρό του.

«Πατέρα! Είσαι καλά;»

Ο χωλός άντρας μπόρεσε μόνο να νεύσει καταφατικά.

«Τι ήταν αυτό, πατέρα;»

«Κάτι που περνούν όλοι στην ηλικία σου, παιδί μου» απάντησε ο ποιμένας.

Παίρνοντας βαθιές ανάσες, συνέχισε:

«Αναλόγισου τι έμαθες σήμερα. Σκέψου το ελάφι και τον αγριόγατο και το φίδι και το ποντίκι και τη δική σου θέση».

Ο Φιλάρετος ήταν αναστατωμένος. Χίλιες σκέψεις περνούσαν από το μυαλό του. Είχε απόλυτη εμπιστοσύνη στον πατέρα του και δεν αμφισβήτησε στο ελάχιστο όσα άκουσε. Μα θα ήθελε να τρέξει αμέσως στους μοναχούς και να ζητήσει διευκρινίσεις. Εκείνοι μπορούσαν να του εξηγήσουν καλύτερα. Ο πατέρας του ήξερε να δείχνει, αλλά δεν ήταν καλός στα λόγια. Βαριόταν ν' ακούει για όσα μάθαινε ο Φιλάρετος από τους αδελφούς. Μ' αυτή τη λογική, κι οι μοναχοί μάλλον θα βαριόντουσαν ν' ακούσουν για τα μαθήματα του πατέρα του. Όποτε τους έλεγε γεμάτος χαρά κάποια νέα, όπως το άνθισμα κάποιου λουλουδιού, εκείνοι απλά χαμογελούσαν συγκαταβατικά και άλλαζαν θέμα.

Έτσι, αποφάσισε να μην τους μιλήσει γι' αυτό το ζήτημα. Δεν άξιζε τον κόπο.